Prima instanță: Judecătoria *****, sediul Buiucani (judecător: V.Muntean)
Dosarul:nr.2r-3745/23
2-15187618-02-2r-14112023

D E C I Z I E

26 decembrie 2023 *****

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel *****

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton
Judecătorii Angela Braga și Viorica Mihaila

Examinând fără participarea părților recursul declarat de avocatul Mihail Balaban în interesele lui Iurie Cuşnir,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Goldman Anna prin intermediul avocatului Bria Constantin împotriva lui Sclifos Dumitru, Gramă Vasile, intervenienți accesorii notarul public Palii Olga, notarul public Pulbere Vera, Cușnir Tamara, Cușnir Iurie privind recunoașterea nulă a contractelor de vînzare-cumpărare a bunului imobil,

împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 13 februarie 2023,

c o n s t a t ă :

La 12 octombrie 2015 Anna Goldman, reprezentată de avocatul Constantin Bria a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dumitru Sclifos, Vasile Gramă, intervenienţi accesorii notarul public Olga Palii, notarul public Vera Pulbere, Tamara Cuşnir şi Iurie Cuşnir cu privire la recunoaşterea nulităţii contractelor de vânzare-cumpărare a casei de locuit, situată pe str. ***** 15, *****, nr.4530 din 16 septembrie 2008, încheiat între Anna Goldman şi Dumitru Sclifos, nr.*****din 18 septembrie 2009, încheiat între Dumitru Sclifos şi Vasile Gramă şi nr.1426 din 02 aprilie 2015, încheiat între Vasile Gramă, Tamara Cuşnir şi Iurie Cuşnir, aducerea părţilor la poziţia iniţială prin restituirea imobilului în natură proprietarului legitim, Anei Goldman şi repararea prejudiciului moral în mărime de 250 ***** lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 16.03.2018 acţiunea înaintată de Goldman Ana împotriva lui Sclifos Dumitru, Grama Vasile, Cușnir Tamara și Cușnir Iurie, Agenția Servicii Publice, Primăria mun.*****, Consiliul Municipal *****, intervenienți accesorii notarul Palii Olga, Pulbere Vera, privind recunoașterea nulă a contractelor de vînzare-cumpărare a bunului imobil, cu aducerea părților la poziția inițială, rectificarea înscrierilor în Registrul bunurilor imobile, evacuarea pîrîților, declararea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a deciziei Consiliului municipal ***** nr.6/36-13 din 19.05.2009, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, a fost admisă parțial. S-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 4530 din *****8, încheiat între Goldman Ana și Sclifos Dumitru. S-a încasat din contul lui Sclifos Dumitru a.n***** în beneficiul reclamantei Goldman Ana a.n.04.05.1939 contravaloarea bunului imobil cu nr. cadastral ***** în mărime de 561*****,0 (cinci sute șaizeci și una mii) lei, prejudiciul moral cauzat prin infracțiune în mărime de 5*****0,0 (cincizeci mii) lei, precum și cheltuielile legate de plata taxei de stat în mărime de 16930,0 (șaisprezece mii nouă sute treizeci) lei, iar în total 627930,0 (șase sute douăzeci și șapte mii nouă sute treizeci) lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel ***** din 15.12.2021a fost respins apelul depus de Goldman Anna și menținută hotărîrea instanței de fond.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25.05.2022 au fost considerate inadmisibile recursurile declarate de către Goldman Anna, prin intermediul avocaților Ion Cobîșenco și Vasile Pruteanu, împotriva deciziei Curții de Apel ***** din 15 decembrie 2021.

La 27 octombrie 2022 avocatul Mihail Balaban acționînd în interesele lui Cușnir Iurie și Cușnir Tamara a depus o cerere de emitere a hotărîrii suplimentare prin care solicită emiterea unei hotarîri judecatorești suplimentare prin care să se dispună a anula măsura de asigurare aplicată prin încheierea Judecătoriei Buiucani din 31.05.2011, menținută prin decizia CSJ din 17.03.2015 nr. lra-211/2015, prin care s-a dispus măsuri asiguratorii prin aplicarea sechestrului asupra bunului imobil din *****, str. *****, 15, nr. cadastral: ***** si *****, ce aparțin cu drept de proprietate intervenienților accesorii Cușnir Tamara și Cușnir Iuri.

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 13 februarie 2023 cererea depusă de avocatul Balaban Mihail de ridicare a sechestrului înaintată în cadrul pricinii civile la acţiunea înaintată de Goldman Anna prin intermediul avocatului Bria Constantin împotriva lui Sclifos Dumitru, Gramă Vasile, intervenienți accesorii notarul public Palii Olga, notarul public Pulbere Vera, Cușnir Tamara, Cușnir Iurie privind recunoașterea nulă a contractelor de vînzare-cumpărare a bunului imobil, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 06 noiembrie 2023, avocatul Mihail Balaban în interesele lui Iurie Cuşnir, a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 13 februarie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea.

În argumentarea poziției sale recurentul a indicat că, Curtea Supremă de Justiție a menţinut sechestrul asupra bunurilor până la examinarea în procedură civilă contencioasă a acţiunii civile, iar în această acţiune civilă instanța a respins acţiunea civilă survenită din cadrul cauzei penale în partea declarării nule a contractului în temeiul căruia au obţinut dreptul de proprietate, dar s-a omis faptul anulării măsurilor de asigurare din 27.10.2022, a solicitat instanţei de judecată de a emite o hotărâre judecătorească suplimentară prin care să se dispună a anula măsura de asigurare aplicată prin încheierea Judecătoriei Buiucani din 31.05.2011, menţinută prin decizia CSJ din 17.03.2015 nr. lra-211/2015, prin care s-a dispus măsuri asigurătorii prin aplicarea sechestrului asupra bunului imobil din *****, str. *****, 15, nr. cadastral: ***** şi *****, ce aparţin cu drept de proprietate intervenienţilor accesorii Cuşnir Tamara şi Cuşnir Iuri.

Afirmă că, prin încheierea nr. 2-151/17 din 13.02.2023 s-a respins cererea privind emiterea unei hotărâri suplimentare pe motiv că sechestrul în speţă în opinia instanţei urmează a fi anulat în temeiul art. 209-210 CPP.

Consideră că, instnța de fond nu a aplicat speţei prevederile art. 241 alin. (7) CPC în cazul în care instanţa judecătorească dispune executarea imediată a hotărîrii, în dispozitiv se face o menţiune în acest sens. Dacă a respins pretenţiile reclamantului, instanţa dispune prin hotărîre anularea măsurilor de asigurare a acţiunii.

Accentuează că, în cauză, Curtea Supremă de Justiție a admis de principiu acţiunea civilă înaintată şi a menţinut sechestrul asupra bunurilor litigioase până la data rezolvării în fond prin hotărâre definitivă a acţiunii civile, iar acţiunea civilă a fost rezolvată în fond de către instanța, astfel consideră că anume această instanţă urma să anuleze măsurile de asigurare menţinute de CSJ.

Conform prevederilor art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În această ordine de idei, Colegiul civil reține că Judecătoria *****, sediul Buiucani a pronunţat încheierea contestată la 13 februarie 2023, iar la materialele cauzei nu se atestă careva dovezi de recepționare a încheierii contestate.

Corespunzător, instanţa de recurs consideră recursul declarat la 06 noiembrie 2023, în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil consideră recursul întemeiat şi care urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei

certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Potrivit prevederilor art.427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

Art. 423 al.(1) CPC, stipulează că, încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol.

În baza art.6 CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către instanța independentă și imparțială instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Conform art.27 alin. (1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rînd a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Probatoriul cauzei atestă că, la 27 octombrie 2022 avocatul Mihail Balaban acționînd în interesele lui Cușnir Iurie și Cușnir Tamara a depus o cerere de emitere a hotărîrii suplimentare prin care solicită emiterea unei hotarîri judecatorești suplimentare prin care să se dispună a anula măsura de asigurare aplicată prin încheierea Judecătoriei Buiucani din 31.05.2011, menținută prin decizia CSJ din 17.03.2015 nr. lra-211/2015, prin care s-a dispus măsuri asiguratorii prin aplicarea sechestrului asupra bunului imobil din *****, str. *****, 15, nr. cadastral: ***** si *****, ce aparțin cu drept de proprietate intervenienților accesorii Cușnir Tamara și Cușnir Iuri.

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 13 februarie 2023 cererea depusă de avocatul Balaban Mihail de ridicare a sechestrului înaintată în cadrul pricinii civile la acţiunea înaintată de Goldman Anna prin intermediul avocatului Bria Constantin împotriva lui Sclifos Dumitru, Gramă Vasile, intervenienți accesorii notarul public Palii Olga, notarul public Pulbere Vera, Cușnir Tamara, Cușnir Iurie privind recunoașterea nulă a contractelor de vînzare-cumpărare a bunului imobil, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 06 noiembrie 2023, avocatul Mihail Balaban în interesele lui Iurie Cuşnir, a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 13 februarie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea.

În conformitate cu prevederile articolulului 209 Cod de procedură penală **în vigoare la data depunerii cererii de către avocatul Mihail Balaban în interesele lui Iurie Cuşnir** (1) Punerea bunurilor sub sechestru poate fi contestată în modul stabilit de prezentul cod, însă plîngerea sau recursul înaintat nu suspendă executarea acestei acţiuni.

(2) Alte persoane decît bănuitul, învinuitul, inculpatul care consideră că punerea sub sechestru a bunurilor lor este efectuată ilegal sau neîntemeiat sînt în drept să ceară organului de urmărire penală sau instanţei să scoată bunurile de sub sechestru. În cazul în care acestea refuză să satisfacă rugămintea sau nu au comunicat persoanei respective despre soluţionarea cererii timp de 10 zile din momentul primirii ei, persoana este în drept să solicite scoaterea bunurilor de sub sechestru în ordinea procedurii civile. Hotărîrea instanţei de judecată în privinţa acţiunii civile privind scoaterea bunurilor de sub sechestru poate fi atacată de către procuror în instanţa ierarhic superioară cu recurs în termen de 10 zile, însă, după intrarea ei în vigoare, este obligatorie pentru organele de urmărire penală şi pentru instanţa de judecată care judecă cauza penală în cadrul soluţionării chestiunii ale cui bunuri trebuie să fie confiscate sau, după caz, urmărite.

Articolul 210 Cod de procedură penală stabilea (1) Bunurile se scot de sub sechestru prin hotărîrea organului de urmărire penală sau instanţei dacă, în urma retragerii acţiunii civile, modificării încadrării juridice a infracţiunii incriminate bănuitului, învinuitului, inculpatului ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menţine bunurile sub sechestru. Instanţa de judecată, judecătorul de instrucţiune sau procurorul, în limitele competenţei lor, ridică sechestrul asupra bunurilor şi în cazurile în care constată ilegalitatea punerii acestora sub sechestru de către organele de urmărire penală fără autorizaţia respectivă.

(2) Potrivit cererii părţii civile sau a altor persoane interesate de a cere repararea prejudiciului material în ordinea procedurii civile, organul de urmărire penală sau instanţa de judecată este în drept să menţină bunurile sub sechestru şi după încetarea procesului penal, scoaterea persoanei de sub urmărire penală sau achitarea persoanei, timp de o lună de la intrarea în vigoare a hotărîrii respective.

În baza art.164 al. (1) Cod de Executare, dacă o altă persoană consideră că sechestrul a fost aplicat pe bunurile ce îi aparţin cu titlu de proprietate, ea poate intenta în procedură contencioasă o acţiune de ridicare a sechestrului. (2) Prejudiciile cauzate ca urmare a anulării actului de sechestru, dacă nu rezultă din acţiunile debitorului prevăzute la art.44 alin.(3) din prezentul cod, sînt opozabile părţii care a solicitat aplicarea sechestrului, cu excepţia bunurilor dreptul de proprietate asupra cărora este supus înregistrării obligatorii de stat. (3) Acţiunea de ridicare a sechestrului (radierea din actul de inventar) se intentează împotriva debitorului şi creditorului urmăritor. Dacă sechestrarea (inventarierea) bunurilor s-a făcut în temeiul unei hotărîri penale privind confiscarea bunurilor, persoana

condamnată şi organul financiar respectiv vor figura în calitate de pîrît. (4) Acţiunea de ridicare a sechestrului depusă de terţi se examinează în procedură contencioasă în condiţiile Codului de procedură civilă. Hotărîrea judecătorească poate fi contestată cu apel. Decizia instanţei de apel nu se supune recursului, fiind definitivă şi irevocabilă de la pronunţare.

Instanța de recurs reține că, în speță un terț solicită anularea sechestrului aplicat pe bunul imobil în cadrul unei cauze penale, însă a formulat-o ca fiind o cerere de emitere a unei hotărîri suplimentare. Prin urmare, reieșind din normele de drept sus indicate, instanța de judecată urma să transmită cererea pentru examinarea cauzei în procedură contencioasă, nefiind în drept să o rețină spre examinare în cadrul prezentei cauze civile.

Colegiul Civil reiterează că conform art.5 alin. (1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art. 6 § 1 din CEDO, „Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...]”. Curtea a reamintit în mod constant locul important pe care îl ocupă dreptul la un proces echitabil într-o societate democratică [Airey împotriva Irlandei, pct. 24; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 231]. Această garanție „se numără printre principiile unei societăți democratice în sensul Convenției” (Pretto și alții împotriva Italiei, pct. 21).

Rezultă că o interpretare restrictivă a garanțiilor oferite de art. 6 § 1 nu este așadar justificată (Moreira de Azevedo împotriva Portugaliei, pct. 66). În plus, cerința echității se aplică întregii proceduri și nu se limitează la ședințele în contradictoriu (Rafinăriile elene Stran și Stratis Andreadis împotriva Greciei, pct. 49).

De asemenea, art. 6 § 1 CEDO descrie garanțiile procedurale specifice acordate părților într-o acțiune civilă. Scopul său principal este de a proteja interesele părților și pe cele ale unei bune administrări a justiției (Nideröst-Huber împotriva Elveției, pct. 30). Astfel, justițiabilul trebuie să-și poată pleda cauza cu eficacitatea dorită (H. împotriva Belgiei, pct. 53).

Dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, trebuie să fie interpretat în lumina preambulului Convenției, care enunță supremația dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante (Brumărescu împotriva României, pct. 61; Nejdet Şahin și Perihan Şahin împotriva Turciei (MC), pct. 57).

Părțile la proces au dreptul să prezinte orice observații pe care le consideră pertinente pentru cauza lor. Acest drept este efectiv numai în cazul în care cererile

și observațiile părților sunt într-adevăr „ascultate”, adică examinate în mod adecvat de către instanța sesizată (Donadzé împotriva Georgiei, pct. 35).

Astfel, instanța trebuie să efectueze o examinare efectivă a mijloacelor, argumentelor și probelor prezentate de părți [Kraska împotriva Elveției, pct. 30; Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct. 59; Perez împotriva Franței (MC), pct. 80]. Pentru a asigura exercitarea efectivă a drepturilor garantate de acest articol, autoritățile judiciare trebuie să dovedească „diligență”.

Colegiul remarcă că, o garanţie a respectării drepturilor omului, Convenţia prevede în art.6, pct.1 dreptul oricărei persoane la un proces echitabil, statuînd că, orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public şi într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent şi imparţial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptată împotriva sa.

În accepţiunea Convenţiei, dreptul la un proces echitabil are mai multe componente din care unul este accesul liber la justiţie. Accesul liber la justiţie este consacrat, ca drept cetăţenesc fundamental şi prin art.20 din Constituţia Republicii Moldova, prin art.10 din Declaraţia universală a drepturilor omului, precum şi prin art.14 pct.1 din Pactul internaţional cu privire la drepturile civile şi politice, iar accesul liber la justiţie reprezintă facultatea fiecărei persoane de a se adresa unei instanţe judecătoreşti pentru apărarea drepturilor sale sau valorificarea intereselor sale legitime.

Pe asemenea raţiuni, Completul de judecată admite ca întemeiate argumentele avocatului Mihail Balaban în interesele lui Iurie Cuşnir, din cererea de recurs în ceia ce privește lipsa de temeinicie a încheierii judecătorești contestate.

Colegiul civil notează că cele menționate nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora. De altfel, participanții la proces, trebuie să aibă posibilitate reală să-și prezinte apărarea și să fie audiați de instanța de fond, care va fi competentă de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului.

La rejudecare, instanţa de fond urmează să ţină cont de cele menţionate şi reexaminând cauza să emită o soluție legală şi întemeiată, respectând dreptul părţilor la un proces echitabil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, prima instanță a aplicat eronat normele procedurale, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către avocatul Mihail Balaban în interesele lui Iurie Cuşnir, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Judecătoria *****, sediul Centru, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) CPC RM, Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții de Apel *****,-

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către avocatul Mihail Balaban în interesele lui Iurie Cuşnir.

Se casează integral încheierea Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 13 februarie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Goldman Anna prin intermediul avocatului Bria Constantin împotriva lui Sclifos Dumitru, Gramă Vasile, intervenienți accesorii notarul public Palii Olga, notarul public Pulbere Vera, Cușnir Tamara, Cușnir Iurie privind recunoașterea nulă a contractelor de vînzare-cumpărare a bunului imobil, restituind pricina spre rejudecare la Judecătoria *****, sediul Centru, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul Marina Anton

Judecătorii Angela Braga

Viorica Mihaila